

El canvi global afecta el greix i la salut del peix blau de la Costa Brava, segons un estudi de la UdG i l'IRTA

L'increment de la temperatura del mar pot haver afectat la productivitat i la composició del plàncton, de què s'alimenten anxoves i sardines

Els nivells d'omega-3 de les anxoves i les sardines de la Costa Brava són baixos, i això afecta la viabilitat de les poblacions

Girona/Monells, 16 de juny de 2020. Els nivells de greix en les sardines i les anxoves de la Costa Brava han disminuït en els darrers 10 anys i són inferiors que els de les sardines i anxoves d'altres llocs de la Mediterrània i de l'Atlàntic, dos fets fet que indicarien que s'han produït canvis importants en la seva dieta. La quantitat de greix d'aquests peixos acostuma a ser particularment elevada durant la primavera i l'estiu, que és quan el plàncton, el seu aliment, és més abundant. Per tant, la disminució dels nivells de greix en les sardines i anxoves de la Costa Brava podria explicar-se per canvis en la productivitat i la composició del plàncton, possiblement lligats a l'increment de la temperatura de les aigües, així com per canvis en els nutrients que arriben al mar procedents dels rius i pels efectes de la sobrepesca.

Són els resultats principals d'un estudi desenvolupat per investigadors del grup de recerca SeaHealth i la Càtedra Oceans i Salut Humana de la [Universitat de Girona \(UdG\)](#), i del programa de Tecnologia Alimentària de l'[Institut de Recerca i Tecnologia Agroalimentàries \(IRTA\)](#). La recerca, en què s'han estudiat uns 2.000 exemplars de sardines i anxoves dels ports de Blanes, Roses, Sant Feliu de Guíxols, L'Escala i Palamós, és la més extensa feta fins ara a la Costa Brava.

L'estudi alerta, també, dels nivells baixos d'omega-3 durant l'època de reproducció de la sardina, que és l'hivern, la qual cosa condiciona el seu estat reproductiu. Els resultats de l'estudi són rellevants a nivell ecològic perquè la sardina i l'anxova, les dues espècies de peix blau petit més abundants al mar de Catalunya, constitueixen la base alimentària per a molts altres peixos. Com a resultat, la seva mala condició pot afectar l'estat de salut d'altres peixos situats més amunt de la cadena tròfica, com arael lluç.

Sardines amb nivells baixos d'omega-3

Cada tipus de greix té una funció particular en el cicle de vida de la sardina i l'anxova, i per primera vegada a la costa catalana, en l'estudi de la UdG i l'IRTA s'han analitzat els nivells de diversos greixos, com l'omega-3. Els omega-3 són clau per explicar l'èxit reproductiu, el creixement i la mortalitat dels peixos i, per tant, per determinar l'estat de les seves poblacions i l'èxit de les pesqueries. Així, nivells elevats d'aquests àcids grassos en els peixos s'associen a uns ous i unes larves de més qualitat i, d'aquesta manera, a més viabilitat i reclutament en la població adulta. L'estudi de la UdG i l'IRTA revela que en l'època de reproducció de la sardina, que és l'hivern, els nivells d'omega-3 de les sardines de la Costa Brava són especialment baixos.

La infecció per paràsits, insignificant a la Costa Brava

Tot i que alguns estudis anteriors han especulat sobre el paper dels paràsits en la salut de la sardina i de l'anxova, l'estudi de la UdG i de l'IRTA mostra unes taxes d'infecció molt baixes en comparació amb les d'altres poblacions, com les de l'Adriàtic. En l'estudi s'ha utilitzat la base més extensa de parasitisme en peixos comercials a Catalunya, que és la dels serveis veterinaris de Salut Pública de la Generalitat.

Els resultats evidencien que els paràsits no fan perillar les poblacions de sardina i anxova de la Costa Brava. També confirmen que la conservació d'aquestes espècies s'ha de centrar en una gestió pesquera correcta i a entendre millor què li passa al plàncton com a conseqüència del canvi global. Així doncs, conclouen els investigadors, calen estudis específics que confirmin els canvis en la productivitat i la composició del plàncton a causa del canvi global i que els àcids grassos de les sardines i de les anxoves podrien ser utilitzats com a marcadors dels canvis ambientals que s'estan produint al mar de la costa catalana i al Golf de Lleó.

La recerca, desenvolupada per Sebastian Biton-Porsmoguer, Manuel Alcaide i Josep Lloret, per part de la UdG, i per Ricard Bou i Elsa Lloret, de l'IRTA, ha estat finançada amb dos projectes GALP-Costa Brava. La UdG i l'IRTA continuen treballant conjuntament per valorar la salut del peix blau i d'altres peixos de la Costa Brava a nivell ecològic, pesquer i nutricional.